

STANOVISKO k osvedčeniam o odbornej spôsobilosti

1. Dňa 4. decembra 2009 nadobudlo účinnosť nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009, ktoré má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Podľa čl. 23 tohto nariadenia všetci podnikatelia, ktoré mali oprávnenie podnikat' v cestnej doprave pred 4. decembrom 2009, sa mali prispôbiť ustanoveniam tohto nariadenia do 4. decembra 2011. Okrem iného podľa článku 1 ods.4 nariadenia mali za povinnosť vymenovať (oznámiť krajskému úradu dopravy) odborne spôsobilú osobu (vedúceho dopravy), ktorý je bezúhonný, odborne spôsobilý, skutočne a sústavne riadi dopravné činnosti, je skutočne spojený s podnikom a má trvalé bydlisko na území Spoločenstva. Odborná spôsobilosť sa preukazuje osvedčením (čl. 8 ods.8 a čl. 21 ods.1 nariadenia (ES) č. 1071/2009). Podľa čl. 21 ods. 2 osvedčenie vydané pred 4. decembrom 2011 ako dôkaz odbornej spôsobilosti sa pokladajú za rovnocenné s osvedčením zhodným so vzorom osvedčenia uvedeným v prílohe III a uznávajú sa ako dôkaz odbornej spôsobilosti vo všetkých členských štátoch podľa ustanovení platných k 4. decembru 2011. Do tohto dátumu platili ustanovenia smernice Rady 96/26/ES z 29. apríla 1996 o prístupe k povolaniu prevádzkovateľa cestnej nákladnej dopravy a prevádzkovateľa cestnej osobnej dopravy a o vzájomnom uznávaní diplomov, osvedčení a iných dokladov o formálnych kvalifikáciách s cieľom uľahčiť týmto prevádzkovateľom uplatňovanie slobody usadiť sa v oblasti vnútroštátnej a medzinárodnej dopravy, ktorú mali členské štáty EÚ prevziať do svojho vnútroštátneho práva do 1. októbra 1999. Slovenská republika v tom čase nebola ešte členom EÚ a uvedenú smernicu prevzala až zákonom č.506/2002 Z. z. v rámci prípravy na vstup do EÚ. Preto podľa prístupovej zmluvy k EÚ (č. 85, zberka zákonov č. 185/2004 Z. z.), osvedčenia o odbornej spôsobilosti v cestnej osobnej a nákladnej doprave vydané na Slovensku pred vstupom do EÚ sú rovnocenné s právom EÚ iba, ak boli vydané po 1. septembri 2002. Osvedčenie o odbornej spôsobilosti, ktoré boli v Slovenskej republike vydané pred 1. septembrom 2002 nemožno považovať za rovnocenné a nie sú v súlade s požiadavkami nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009. Tieto osvedčenia ani nemôžu byť zapracované do vnútroštátneho registra dopravcov, na ktorý Slovenska republika sa musí na európskej úrovni podľa článku 16 ods. 5 nariadenia napojiť do 31. decembra 2012. Upozorňujem, že do 1. marca 2012 okrem iného platilo ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č.168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov : *"Osvedčenie vydané príslušným orgánom podľa právnych predpisov členských štátov Európskej únie, Nórska, Lichtenštajnska, Islandu a Švajčiarska (ďalej len "členský štát") sa považuje za rovnocenné, ak bolo vydané po 1. októbri 1999 a ak medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná neustanovuje inak."* Toto ustanovenie bolo treba pri udeľovaní oprávnení podnikat' v cestnej doprave rešpektovať.

2. Ak vedúci dopravy alebo žiadateľ o povolenie prevádzkovateľa cestnej dopravy nemá rovnocenné osvedčenie o odbornej spôsobilosti, podľa čl. 8 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1071/2009 a tiež § 6 ods. 6 zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave sa úroveň vedomostí, ktoré sú potrebné na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti v cestnej doprave, preukazuje skúškou. Podrobnosti o vykonávaní skúšok na získanie odbornej spôsobilosti vedúceho dopravy a prevádzkovateľa cestnej dopravy sú uvedené v § 3 vyhlášky č. 124/2012 Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky z 21. marca 2012, ktorou sa vykonáva zákon č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave. Vyhláška nadobudla platnosť 15. apríla 2012. Okrem toho sa vykonávania skúšok týka aj príloha I k nariadeniu (ES) č. 1071/2009. V zmysle § 42 písm. g) zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave krajský úrad dopravy zriaďuje skúšobné komisie na preukazovanie odbornej spôsobilosti vedúcich dopravy a prevádzkovateľov cestnej dopravy (čl. 8 a 9 a príloha I nariadenia (ES) č. 1071/2009) podľa § 6 ods. 6 a na výkon taxislužby, vymenúva a odvoláva ich členov

a zabezpečuje organizačno-technicky ich činnosť a podľa písm. h) zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave vydáva na základe výsledku skúšky osvedčenia o odbornej spôsobilosti podľa § 6 ods. 9 tohto zákona. Metodicky vykonávanie skúšok na získanie odbornej spôsobilosti na našom ministerstve zabezpečuje Štátny dopravný úrad, ktorý v spolupráci so Žilinskou univerzitou v Žiline, katedrou cestnej a mestskej dopravy pre potreby krajských úradov dopravy vypracoval a vydal jednotné skúšobné testy spolu s návrhmi na hodnotenie skúšok.

3. Zákon č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v § 6 ods. 7 umožňuje aj oslobodenie od skúšky pri dodržaní ustanovených podmienok. Pri tom sa tiež odkazuje na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009, článok 9 Oslobodenie od skúšky: *"Členské štáty môžu rozhodnúť oslobodiť od skúšky uvedenej v článku 8 ods. 1 osoby, ktoré môžu predložiť dôkaz o tom, že počas 10 rokov pred 4. decembrom 2009 sústavne riadili podnik cestnej nákladnej dopravy alebo podnik cestnej osobnej dopravy v jednom alebo vo viacerých členských štátoch"*. Ide o možnosť, ktorú členské štáty mohli, ale nemuseli využiť, alebo toto ustanovenie mohli prevziať modifikovane napr. mohli podporiť pravidelnú odbornú prípravu alebo zaviesť rekvalifikačné kurzy. Pojem "sústavne riadiť podnik" je veľmi široký. Vzhľadom na ustanovenie čl. 4 ods. 1 písm. a) nariadenia a na dôvodovú správu k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009 (recitál nariadenia bod 11) musí ísť o nepretržitú prax v riadení dopravných činností. V podmienkach Slovenskej republiky mohli podľa už teraz neplatného zákona č.168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov takúto činnosť vykonávať buď fyzické osoby -podnikatelia alebo tzv. zodpovední zástupcovia. Preto ustanovenie § 6 ods. 7 zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave dáva možnosť oslobodenia od skúšky iba v prípadoch, že žiadateľ je držiteľom osvedčenia o odbornej spôsobilosti a má najmenej desať rokov praxe. Termín 1.október 1999 vychádza jednak zo smernice Rady 96/26/ES a jednak zohľadňuje aj rôzne termíny aplikácie tejto smernice napr. v ČR, Estónsku, Maďarsku, Lotyšsku, Litve a pod., pretože občania týchto štátov môžu vykonávať funkciu vedúceho dopravy aj na území Slovenska. Slovenský žiadateľ o oslobodenie od skúšky by mal k žiadosti priložiť osvedčenie o odbornej spôsobilosti vydané v období od **1. októbra 1999 do 1. septembra 2002** a hodnoverný dôkaz o nepretržitom riadení dopravných činností za posledných desať rokov, resp. opravenie podnikateľ v cestnej doprave, ak bol fyzická osoba - podnikateľ. Ak sú pochybnosti pri uznávaní osvedčení o odbornej spôsobilosti vydaných v inom členskom štáte EÚ, o uznaní rozhoduje podľa § 41 ods. 1 písm. j) zákona č. 56/2002 Z. z. o cestnej doprave Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

4. Ustanovenie § 6 ods.8 zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave ukladá skúšobnej komisii, aby čiastočne alebo úplne oslobodila od skúšky toho žiadateľa, ktorý preukáže, že má vysokoškolské vzdelanie alebo úplné stredoškolské vzdelanie, ktorého obsahové zameranie je zhodné s predmetmi skúšky. Predmety skúšky sú uvedené v prílohe I nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009. Oslobodenie od skúšky podľa § 6 ods.8 zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave musí skúšobná komisia posúdiť individuálne prípad od prípadu na základe dokladu o vzdelaní a výpisu predmetov. Nie je možné uznávať absolvovanie určitých stredných a vysokých škôl globálnym spôsobom napr. Vysoká škola dopravy a spojov v Žiline, Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, študijný odbor prevádzka a ekonomika cestnej a mestskej dopravy, Žilinská univerzita v Žiline, Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, študijný odbor Doprava, študijný program Cestná doprava a študijný odbor Dopravné služby, absolvent v roku 1976. Treba mať na zreteli časový horizont, kedy žiadateľ školu absolvoval napr. predmety uvedené v prílohe I oddiel C (Sociálne právo), týkajúce sa nariadenia (ES) č.561/2006 a zákona č.280/2006 Z. z. sa mohli

teoreticky vyučovať až v roku 2007. Podobne je to aj s oddielom F (prístup na trh - nariadenia (ES) č.1071/2009, č.1072/2009 a č. 1072009), obsah nariadení sa mohol teoreticky vyučovať až v roku 2010 etc.. Podľa článku 8 ods. 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009 oslobodenie sa týka len tých oddielov prílohy I časti I, v ktorých prípade sa kvalifikácia vzťahuje **na všetky predmety** uvedené pod názvom každého oddielu.

Ing. Jozef Tisovský, PhD.
riaditeľ odboru cestnej dopravy
MDVRR SR
Máj 2012

Zákon č. 56/2012 z. z o cestnej doprave

§ 56

Prechodné ustanovenia

- (1) Živnostenské koncesie na vykonávanie vnútroštátnej cestnej dopravy získané do 30. júna 2010 strácajú platnosť najneskôr 3. decembra 2013.
- (2) Konania o uložení sankcie začaté pred 1. marcom 2012 sa dokončia podľa doterajších predpisov; ostatné konania sa dokončia podľa tohto zákona.

(6) Povolenia, dopravné licencie a iné rozhodnutia a osvedčenia vydané podľa doterajších predpisov zostávajú v platnosti do vyznačeného dňa ich platnosti; ak nemajú vyznačenú platnosť, platia do 4. decembra 2015.